

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

VĮ Alantos technologijos ir verslo mokykla 2017-05-02 Nr. (28.5)-A4-4626
Adresatams pagal sąrašą Į 2017-04-12 Nr. SR-38

ATRANKOS IŠVADA DĖL VĮ ALANTOS TECHNOLOGIJOS IR VERSLO MOKYKLOS PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS – BIOLOGINIŲ ATLIEKŲ PERDIRBIMO Į BIODUJAS REZERVUARO IR KOGENERACINĖS JĖGAINĖS STATYBA ALANTOS TVM BAZĖJE POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. **Informaciją pateikė** – VĮ Alantos technologijos ir verslo mokykla, Technikumo g. 2, Naujasodžio k. Alantos sen., Molėtų r. tel. (8 383)58500 el.p. alantostvm@is.lt

2. **Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas** – VĮ Alantos technologijos ir verslo mokykla, Technikumo g. 2, Naujasodžio k. Alantos sen., Molėtų r. tel. (8 383)58500 el.p. alantostvm@is.lt

3. **Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas** - biologinių atliekų perdirbimo į biodujas rezervuaro ir kogeneracinės jėgainės statyba Alantos TVM bazėje Naujasodžio k., Molėtų r. sav.

4. **Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta** – Alantos TVM bazė Naujasodžio k., Molėtų r. sav. Saugomų teritorijų, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ir apsaugos zonų sklypo ribose nėra. Artimiausia saugoma teritorija už 9,4 km šiaurės vakarų kryptimi nutolęs Virintos hidrografinis draustinis. 12,9 km pietų kryptimi nutolęs Rubikių hidrografinis draustinis. 12,3 km vakarų kryptimi nutolęs Baldono geomorfologinis draustinis. Artimiausia Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorija – Virintos upė nuo planuojamos veiklos objekto nutolusi apie 9,4 km vakarų kryptimi.

5. **Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas** - Planuojama įrengti biodujų gamybos įrenginius ir biodujų deginimo jėgainę. Pagamintos biodujos iš gyvulių mėšlo ir kiaulių srutų, o taip pat ir įvairių iš skerdyklos nenaudojamų gyvulinės kilmės atliekų, šalutinių gamybos produktų, bei kitų žemės ūkio atliekų naujai projektuojamu požeminiu dujotiekiu bus tiekiamos į biodujų deginimo įrenginius. Planuojama, kad didžioji dalis žaliavos biodujų gamybai bus atvežama ir tiekama į priėmimo bunkerį. Atidirbusi biomasė tiekama į esamą talpą. Pagrindinis produktas šiame objekte bus elektros ir šiluminės energijos (karšto vandens pavidale) gamyba. Biodujos bus deginamos kogeneratoriuje (vidaus degimo variklio (VDV) pagrindu). Kogeneracinio įrenginio generatorius gamins elektros energiją. Energija bus naudojama Alantos TVM reikmėms.

Vanduo biodujų gamybos įrenginių reikmėms bus tiekiamas iš esamų Alantos TVM bazės vidaus vandentiekio tinklų. Alantos TVM reikmėms vanduo tiekiamas iš UAB „Molėtų vanduo“. Gamybinių nuotekų planuojamose biodujų jėgainėse nesusidarys. Atidirbusi biomasė tiekama į esamą talpą. Įrangos plovimo vanduo bus surenkamas ir panaudojamas biodujų gamybai reaktoriuose. Nuotekos nuo sanitarinių prietaisų nukreipiamos į esamus gamybinių padalinių fekalinės kanalizacijos tinklus.

Anaerobinio proceso metu susidariusios biudujos bus deginamos projektuojamame kogeneratoriuje, kuriame vienu metu gaminama tiek šilumos, tiek elektros energija. Šilumos energija bus naudojama reikiamos temperatūros reaktoriuje palaikymui, bei temperatūros palaikymui pasterizacijos talpoje. Kogeneracinio įrenginio generatorius gamins elektros energiją. Biodujų jėgainėje galima bus pagaminti iki 95 kW elektros energijos. Parenkamas kogeneratorius, kurio galingumas – apie 95 kW elektrinės galios ir apie 135 kW šiluminės galios. Planuojamas vienas biudujas deginantis kogeneratorius. Planuojama, kad biudujų jėgainėje per metus bus pagaminama apie 360 tūkst. nm^3 biudujų. Jas sudeginus kogeneratoriuje per metus bus pagaminama iki 0,73 mln. kWh elektros energijos ir 1,03 mln. kWh šiluminės energijos. Planuojama, kad biudujų jėgainėje taip pat bus perdirtamos Alantos TVM bazėje esančios skerdyklos atliekos. Atidirtusios biomasės saugojimui naudojama esama uždara talpa, nauji galimi kvapų sklaidos šaltiniai nesusidarys. Atliekos iš skerdyklos tiekiamos betarpiškai į bioreaktorių, laikomos atvirose aikštelėse nebus. Įvairi biomasė bus atvežama į priėmimo bunkerį ir nukreipiama į projektuojamą bioreaktorių, kurio talpa – apie 1100 m^3 . Reaktoriuje vyks anaerobinė biudujų gamyba iš organinių medžiagų. Šilumokaičių pagalba reaktoriuose bus palaikoma pastovi 38 °C temperatūra. Šiluma bus tiekama iš kogeneratoriaus. Stabiliam biudujų gamybos procesui užtikrinti bioreaktoriuje terpė bus pastoviai maišoma. Visa bioreaktorių maišomoji įranga yra testuota Europoje ir jų ilgalaikis naudojimas yra patvirtintas dokumentacija. Skaičiuotinas biomasės išlaikymo laikas bioreaktoriuje anaerobiniame procese – apie 40 dienų. Pagamintos biudujos kaupiamos bioreaktoriaus viršuje. Projektuojamas reaktorius su biudujų saugykla ant reaktoriaus viršaus. Joje bus kaupiamos biudujos kogeneratorių gedimo atveju ar periodinių techninių aptarnavimų metu. Biodujų saugyklos tūris – 100 m^3 . Joje biudujos gali būti kaupiamos iki 2 valandų, jeigu biudujų suvartojimas visiškai sustotų. Biodujų saugykla su dviguba membrana, pilnai apsaugota nuo atmosferos poveikio. Bioreaktoriaus apsaugai nuo sugniuždymo (netyčinio ištuštinimo atveju) (rengiamas apsauginis vakuuminis vožtuvas, kuris taip pat aprūpinamas apsauga nuo viršslėgio. Pagamintos biudujos kompresorių pagalba bus nukreipiamos į projektuojamą biudujų jėgainę, kurioje bus statomas biudujas deginantis kogeneratorius. Projektuojamo dujotiekio vamzdynas bus tiesiamas po žeme naudojant plastikinius vamzdžius. Vamzdynas projektuojamas taip, kad užtikrintų pakankamą kondensaciją ir biudujų aušinimą bei pakankamą slėgį dujų putimo įrenginio siurbiamajame gale. Kaip avarinis biudujų deginimo įrenginys jėgainėje statoma biudujų deginimo žvakė. Joje biudujos bus deginamos užpildžius biudujų saugyklą. Atidirtusi biomasė iš bioreaktoriaus bus šalinama į esamą talpą. Šaltuoju metų laiku biomasė bus saugojama, o šiltuoju metų laikų – išvežama laukų tręšimui pagal LR galiojančias normas ir reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kad bioreaktoriuose palaikomas nedidelis biudujų slėgis, kurio nepakanka normaliam kogeneratoriaus darbui įrengiamos dujopūtės. Dujopūtės parenkamos taip, kad įveikti vamzdyno hidraulinius pasipriešinimus ir sukurti reikiamą dujų slėgį prieš kogeneratorių. Dujos iš bioreaktoriaus yra prisodrintos vandens garų ir prieš patenkant į kurą deginančius įrenginius jas reikia sausinti. Projektavimo metu būtina užtikrinti, kad dujos, prieš deginimą pasiektų pakankamą sausumo laipsnį. Būtina imtis tokių priemonių: visi vamzdžiai klojami po žeme. Žema grunto temperatūra užtikrina, kad dujos kondensuosis. Taip pat reikia pasirinkti tokį gylį po žeme, kuriame temperatūra būtų visą laiką žemesnė už numatomą dujų temperatūrą kai jos patenka į deginimo įrenginius, nes daugelis tiekėjų nustato tam tikrą maksimalų santykinį drėgnumą. Dujų vamzdžiai klojami su nuolydžiu į kondensato kolektoriaus pusę. Dujų vamzdžių nuo bioreaktorių iki dujas deginančių įrenginių ilgis turi būti pakankamas, kad užtikrintų reikiamą aušinimą ir kondensaciją. Degimo produktai iš projektuojamo kogeneratoriaus į atmosferą išmetami per naujai statoma dūmtraukį. Dūmtraukio aukštis tikslinamas projektavimo metu atliekant projekto aplinkos apsaugos dalį. Stabiliam organikos virsmui į metaną biudujų jėgainėje naudojami įvairūs mikroelementai. Jėgainėje per metus planuojama sunaudoti iki 250 kg geležies chlorido (FeCl_3). Biodujų gamybos proceso reguliavimui (pH valdymas) bus naudojama valgomoji soda (NaHCO_3). Per metus abiejose jėgainėse planuojama sunaudoti iki 250 kg valgomosios sodos.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

PŪV poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas, atsižvelgiant į planuojamos ūkinės veiklos padėtį „Natura 2000“ teritorijų atžvilgiu ir pagal teisės aktų reikalavimus, netikslingas.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateikta Informacija atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo skelbiama (ne trumpiau kaip 20 darbo dienų nuo atrankos išvados priėmimo dienos) Aplinkos apsaugos agentūros tinklapyje adresu: www.gamta.lt

6.2. Apie priimtą atrankos išvadą užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, paskelbdamas visuomenei informaciją Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nustatyta tvarka. Teikiant informaciją visuomenei apie atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo nurodyti, kad išsamiau susipažinti su informacija apie planuojamą ūkinę veiklą galima Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Panevėžio ir Utenos skyriuje, Metalo g. 11, Utena, tel.(8 389) 69369.

6.3. Užsakovas turi raštu informuoti atsakingą instituciją (Aplinkos apsaugos agentūrą) apie pranešimo paskelbimą minėtame Tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridėdamas laikraščių, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės(-ių) ir seniūnijos(-ų), kurių teritorijas apima planuojama ūkinė veikla, su savivaldybės(-ių) ir seniūnijos(-ų) informacine žyma apie gavimo faktą ir data.

6.4. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį, nutraukti veiklą.

6.5. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų aktualių, veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiniam reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. Įvertinus planuojamos ūkinės veiklos vietovės jautrumą aplinkosaugos požiūriu ir atstumus iki saugomų teritorijų, saugomoms teritorijoms, tarp jų Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, kultūros paveldo vertybėms poveikis nenumatomas.

7.2. Biodujų jėgainė Alantos TVM bazėje yra orientuota į išteklių taupymą, aplinkos taršos mažinimą, bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą energijos gamybai. Biodujų gamyba iš organinių atliekų leis sumažinti iškastinio kuro sunaudojimą. Biodujos bus deginamos kogeneratoriuje, t.y. vidaus degimo variklyje, kuriame bendras pirminės energijos panaudojimo koeficientas siekia 85 proc., kai tuo tarpu šiluminėse elektrinėse jis tesiekia 40 proc.

7.3. Susidarancio skysto mėšlo ir sрутų perdirbimas į biodujas mažins iš fermų išsiskiriančių kvapų kiekį. Perdirbta biomasė bus naudojama kaip trąša laukų tręsimui. Kvapų išsiskyrimas neįžymus, nes mėšlas bus tiekiamas į bioreaktorių, o atidirbusi biomasė saugoma uždaroje patalpoje.

7.4. Vanduo biodujų gamybos įrenginių reikmėms bus tiekiamas iš esamų Alantos TVM bazės vidaus vandentiekio tinklų. Gamybinių nuotekų nesusidarys. Įrangos plovimo vanduo bus surenkamas ir panaudojamas biodujų gamybai reaktoriuose. Nuotekos nuo sanitarinių prietaisų nukreipiamos į esamus gamybinių padalinių fekalinės kanalizacijos tinklus. Procesas vyks uždaroje patalpoje, todėl paviršinių nuotekų surinkimas ir valymas nenumatomas.

7.5. Įrengimai sumontuoti uždaroje patalpose, izoliuotose triukšmą sulaikančiomis medžiagomis, todėl triukšmo aplinkoje nebus.

7.6. Talpų ir vamzdynų, kurių sienelių temperatūra didesnė kaip 45 °C, paviršiai bus izoliuojami specialiomis izoliacinėmis medžiagomis. Vietose, kur įmanomas pavojingų medžiagų išsiliejimas, bus sumontuotos lokaliai jų surinkimo ir ištraukiamosios ventiliacijos sistemos.

7.7 Atstumas iki Alantos miestelio centro apie 2,3 km., o iki artimiausių daugiabučių apie 400 m.

7.8 Oro tarša, įvertinus ir esamus Alantos TVM išmetimo šaltinius, neviršija leistinų ribų.

8. Priimta atrankos išvada

Planuojamai ūkinei veiklai – biologinių atliekų perdirbimo į biodujas rezervuaro ir kogeneracinės jėgainės statyba Alantos TVM bazėje poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 9 ir 10 dalių nuostatomis, suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę atsakingai institucijai – Aplinkos apsaugos agentūrai, teikti pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas ir poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Jūs taip pat turite teisę apskųsti šią išvadą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šios išvados įteikimo Jums dienos.

Direktorius įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2017-05-02 RAŠTO NR. (28.5)-A4-4626
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

Molėtų rajono savivaldybės administracijai

Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai

El. p. savivaldybe@moletai.lt

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Utenos departamentui

Dariaus ir Girėno g. 12, 28240 Utena

El. p. utena@nvsc.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Utenos teritoriniam padaliniui

Utenio a. 5, 28248 Utena

El. p. utena@heritage.lt

Molėtų priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai

Vilniaus g. 9, 33140 Molėtai

El. p. moletai.pgt@vpgt.lt

Molėtų valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

Inturkės g. 53, 33131 Molėtai

El.p. moletai@vmvt.lt

Žiniai:

Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui